

Handläggare
Emelie Hellström
Telefon: 08-50815044

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2026-02-19

Skrivelse om tomma skolbänkar efter sommarlovet

Svar på skrivelse från Gunnar Caperius (C) och Kristina Lutz
m.fl. (M)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som
svar på skrivelsen.

Sammanfattning

En skrivelse gällande tomma skolbänkar efter sommarlovet har
inkommit för yttrande till stadsdelsförvaltningen. Skrivelsen lyfter
att oppositionen fått information om att 15 elever fattas från
Stockholms skolor efter sommarlovet men inga uppgifter om vilka
stadsdelsområden dessa elever bor i.

I skrivelsen efterlyses ett centraliserat system för förskolor och
skolor att rapportera frånvaro, för att kunna agera snabbare vid
frånvaro. Skrivelsen avslutas med fyra frågeställningar för
förvaltningen att besvara.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har yttrat sig i ärendet genom att
besvara frågeställningarna och föreslår att nämnden överlämnar
tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden överlämnade den 18 december 2025 en skrivelse
från Gunnar Caperius (C) och Kristina Lutz m.fl. (M) till
förvaltningen för beredning. Skrivelsen rör tomma skolbänkar efter
sommarlovet.

Ärendet

Skrivelsen lyfter att skolbänkar står tomma efter sommarlovet.
Enligt UD:s statistik har 723 barn förts bort i hederskontext mellan
2018 och 2024 i Sverige. Under hösten ställde oppositionen frågan
om hur många barn som inte kommit tillbaka från sommarlovet och
fick svar att 15 elever fattas från Stockholms skolor efter
sommarlovet, men inga uppgifter om vilka stadsdelsområden dessa
elever bor i.

Skrivelsen berör att tid är en kritisk faktor om barn förts ut ur landet och i skrivelsen efterlyses därför ett centraliserat system där förskolor och skolor rapporterar om frånvaro direkt. Detta för att kunna agera snabbare om barn eller elever är frånvarande utan frånvaroanmälan.

Oppositionen riktar följande frågor till stadsdelsförvaltningen:

1. Finns det elever som inte har återkommit till skolan efter sommarlovet 2025 i Skarpnäck? Om ja, hur många?
2. Finns det barn som inte har återkommit till förskolan efter sommarlovet 2025 i Skarpnäck? Om ja, hur många?
3. Finns det andra barn/ungdomar/unga vuxna (upp till 25 år) som misstänks ha förts bort mot sin vilja under 2025 i Skarpnäck?
4. Hur ser stadsdelsförvaltningens handlingsplan ut för att säkerställa att barn/ungdomar/unga vuxna (upp till 25 år) inte förs bort mot sin vilja?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för individ- och familjestöd, utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp samt i pensionärsrådet den 12 februari.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redovisas förvaltningens svar på skrivelsens frågeställningar.

1. Finns det elever som inte har återkommit till skolan efter sommarlovet 2025 i Skarpnäck? Om ja, hur många?

Utbildningsförvaltningen skickar årligen ut en enkät till skolorna inom Skarpnäcks stadsdelsområde med syfte att undersöka om elever inte kommer tillbaka till skolan efter sommarlovet. Under 2025 svarade alla grundskolor i Skarpnäck nej på frågan om en inskriven elev saknas efter sommarlovet.

2. Finns det barn som inte har återkommit till förskolan efter sommarlovet 2025 i Skarpnäck? Om ja, hur många?

Efter sommarlovet 2025 saknas inga barn i förskolan Skarpnäck.

3. Finns det andra barn/ungdomar/unga vuxna (upp till 25 år) som misstänks ha förts bort mot sin vilja under 2025 i Skarpnäck?

Förvaltningen har under 2025 inte kommit i kontakt med eller utrett ärenden där barn/ungdomar förts bort mot sin vilja.

4. Hur ser stadsdelsförvaltningens handlingsplan ut för att säkerställa att barn/ungdomar/unga vuxna (upp till 25 år) inte förs bort mot sin vilja?

Förvaltningen uppmärksammar barn som riskerar att fara illa vid inkommande orosanmälningar till socialtjänsten där socialtjänsten kartlägger det individuella barnets behov av stöd och/eller skydd. Socialtjänsten har inte befogenheter att kartlägga barn som inte har en aktualitet inom socialtjänsten. Det är inte vanligt att förvaltningen tar emot ärenden med denna typ av problematik. Det finns förståelse för att det kan finnas ett mörkertal där det inte görs orosanmälningar, därav är samarbetet mellan förskolor/skolor och socialtjänst viktigt. Socialtjänsten arbetar efter aktuell lagstiftning som 31 a § LVU om utreseförbud om påtaglig risk framgår.

Utbildningsnämnden har en stadsövergripande handlingsplan som innehåller rutiner för hur personal kan upptäcka signaler av våld, förtryck och utsatthet tillsammans med kunskapsunderlag och stöd till förskolor och skolor. Rutin för utreseförbud och tillfälligt utreseförbud antogs under 2025 och finns som stöd för handläggare och chefer som arbetar med barns behov av skydd eller stöd. Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen har ett pågående arbete att ta fram en stadsövergripande rutin för att förhindra skadliga utlandsvistelser för barn som väntas publiceras inom kort.

Socialtjänsten samverkar med förskolor och skolor inom Skarpnäcks stadsdelsområde för att uppmärksamma vikten av orosanmälan vid misstanke om att ett barn eller en ungdom far illa. Origo finns tillgängligt för förvaltningen och är ett resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Skolor och förskolor i Skarpnäck har digitala system för att registrera närvaro och frånvaro av barn och elever.

Nämndens förskolor arbetar aktivt med att följa upp barns frånvaro för att tidigt uppmärksamma om det finns risk för att barn far illa. Förskolorna har tagit fram och arbetat in tydliga rutiner för att följa upp barns frånvaro och arbetet är en viktig trygghetsåtgärd i förskolan. Detta görs dagligen på förskolorna och följs upp systematiskt. Vid oanmäld frånvaro tas kontakt skyndsamt med vårdnadshavare. Förskolan lägger stor vikt vid noggrann in- och utcheckning genom ett digitalt verktyg för att få en tillförlitlig bild av närvaron och frånvaron. Förskolorna har även upparbetade rutiner att orosanmäla vid misstanke om att barn far illa och detta följs upp kontinuerligt med pedagogerna under året.

Barnrättsperspektiv

Det finns upparbetade samverkansrutiner mellan förskola/skola och socialtjänst vilket är centralt för att socialtjänsten ska få kännedom

om barn som riskerar att inte återkomma till skolan eller förskolan. Resurscentrum Origo kan ge förvaltningen stöd avseende bedömningar av risker för den specifika problematiken och bidrar till att vidmakthålla socialtjänstens kunskap i att agera på signaler om barnets behov av stöd/skydd.

Jämställdhetsperspektiv

Hedersrelaterat våld och förtryck är i regel mer aktuellt för flickor vilket förvaltningen har kännedom om. Dock är hedersrelaterade frågor och risk för tomma skolbänkar inte endast kopplat till kön utan kan vara aktuellt för både flickor och pojkar.

Förvaltningen delar skribenternas uppfattning om att skolor och förskolor behöver system för att snabbt agera vid oanmäld frånvaro. Förvaltningen kan konstatera att skolor och förskolor har upparbetade arbetssätt genom att registrera närvaro och frånvaro i existerande digitala system och agerar vid oanmäld frånvaro. Förvaltningen ser därför inte behov av ett ytterligare system för att registrera frånvaro.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på skrivelsen.

Jonas Lauri
Stadsdelsdirektör
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Johanna Hult
Avdelningschef
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse om tomma skolbänkar efter sommarlovet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jonas Lauri	2026-01-21
Johanna Hult	2026-01-21